EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 10.6.2016.
COM(2016) 395 final

ANNEX 1

PIELIKUMS

Padomes lēmums

par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu nolīgumu, kas pieņemts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 21. sesijā

Parīzes nolīgums

Parīzes nolīgums

Šā nolīguma Puses,

būdamas Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās Konvencijas par klimata pārmaiņām (turpmāk "konvencija") Puses,

saskaņā ar Durbanas Pastiprinātas rīcības platformu, kas izveidota ar konvencijas Pušu konferences 17. sesijas lēmumu 1/CP.17,

tiekdamās sasniegt konvencijas mērķi un vadīdamās pēc tās principiem, tostarp taisnīguma principa un kopīgas, bet diferencētas atbildības un attiecīgo iespēju principa, ņemot vērā katras valsts atšķirīgos apstākļus,

atzīdamas, ka ir efektīvi un progresīvi jāreaģē uz neatliekami risināmajiem klimata pārmaiņu draudiem, balstoties uz labākajām pieejamajām zinātnes atziņām;

atzīdamas arī jaunattīstības valstu Pušu specifiskās vajadzības un īpašos apstākļus, īpaši to Pušu vajadzības un apstākļus, kas ir sevišķi neaizsargātas pret klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi, kā paredzēts konvencijā;

pilnā mērā ņemdamas vērā vismazāk attīstīto valstu specifiskās vajadzības un īpašos apstākļus finansējuma un tehnoloģiju nodošanas ziņā;

atzīdamas, ka uz Pusēm iespaidu var atstāt ne tikai klimata pārmaiņas, bet arī tādu pasākumu sekas, kas īstenoti, uz klimata pārmaiņām reaģējot;

uzsvērdamas, ka pastāv nesaraujama saikne starp klimata pārmaiņu politiku, reaģēšanas pasākumiem un sekām, no vienas puses, un līdztiesīgu piekļuvi ilgtspējīgai attīstībai un nabadzības izskaušanu, no otras puses;

atzīdamas, ka pamatprioritāte ir garantēt nodrošinātību ar pārtiku un izskaust badu un ka pārtikas ražošanas sistēmas pret klimata pārmaiņu ietekmi ir sevišķi neaizsargātas;

ņemdamas vērā, ka ir kritiski svarīgi, lai pārkārtošanās noritētu taisnīgi pret darbaspēku, un ka ir jārada cienīgs darbs un kvalitatīvas darbvietas saskaņā ar nacionāli noteiktajām attīstības prioritātēm;

apzinādamās, ka klimata pārmaiņas ir visas cilvēces rūpests un ka Pusēm, risinot ar klimata pārmaiņām saistītās problēmas, būtu jāievēro un jāatbalsta cilvēktiesības, tiesības uz veselību, pamatiedzīvotāju, vietējo kopienu, migrantu, bērnu, cilvēku ar invaliditāti un neaizsargātu personu tiesības, tiesības uz attīstību, dzimumu līdztiesība, sieviešu tiesības un paaudžu vienlīdzība, un būtu jāņem vērā savas saistības šajā sakarā;

atzīdamas, cik svarīgi ir pienācīgā kārtā saglabāt un pilnveidot konvencijā minētās siltumnīcefekta gāzu piesaistītājsistēmas un krātuves;

pieminēdamas, cik svarīgi ir nodrošināt visu ekosistēmu — tostarp okeānu — integritāti un aizsargāt bioloģisko daudzveidību, ko dažās kultūrās uzskata par Māti Zemi, un pieminēdamas, ka klimata pārmaiņu apkarošanas kontekstā dažiem svarīgs ir jēdziens "klimatiskais taisnīgums";

apliecinādamas, cik svarīga ir izglītošana, apmācība, sabiedrības informētība, sabiedrības iesaistīšanās, sabiedrības piekļuve informācijai un visu līmeņu sadarbība šajā nolīgumā apskatītajos jautājumos;

atzīdamas, cik svarīga klimata pārmaiņu problēmu risināšanā ir visu pārvaldes līmeņu un dažādu subjektu iesaistīšanās saskaņā ar Pušu nacionālajiem tiesību aktiem;

atzīdamas arī, ka liela nozīme klimata pārmaiņu problēmu risināšanā ir ilgtspējīgam dzīvesveidam un ilgtspējīgiem patēriņa un ražošanas modeļiem, turklāt attīstīto valstu Pusēm šajā ziņā ir jārāda priekšzīme,

ir vienojušās šādi.

1. pants

Šajā nolīgumā piemēro konvencijas 1. pantā ietvertās definīcijas. Turklāt:

(a) "konvencija" ir Ņujorkā 1992. gada 9. maijā pieņemtā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā Konvencija par klimata pārmaiņām;

(b) "Pušu konference" ir konvencijas pušu konference;

(c) "Puse" ir šā nolīguma Puse.

2. pants

1. Šis nolīgums, sekmējot konvencijas īstenošanu un tās mērķa sasniegšanu, tiecas panākt, lai pasaule noteiktāk stātos pretim klimata pārmaiņu draudiem ilgtspējīgas attīstības un nabadzības izskaušanas kontekstā, tostarp:

(a) ierobežojot globālo vidējās temperatūras pieaugumu krietni zem 2 °C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un tiecoties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, atzīstot, ka tas ievērojami mazinātu klimata pārmaiņu riskus un ietekmi,

(b) vairojot spējas pielāgoties klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei un veicināt klimatnoturību un tādu attīstību, kam raksturīgas zemas siltumnīcefekta gāzu emisijas, turklāt tā, lai neapdraudētu pārtikas ražošanu, un

(c) finanšu plūsmas pieskaņojot izvirzītajam kursam uz mazākām siltumnīcefekta gāzu emisijām un klimatnoturīgu attīstību.

2. Šis nolīgums tiks īstenots taisnīgi un balstoties uz kopīgas, bet diferencētas atbildības un attiecīgo iespēju principa, ņemot vērā katras valsts atšķirīgos apstākļus.

3. pants

Lai tiktu sasniegts 2. pantā noteiktais šā nolīguma mērķis, visām Pusēm jāapņemas īstenot un paziņot vērienīgus pasākumus, kas izklāstīti 4., 7., 9., 10., 11. un 13. pantā, — proti, katras Puses nacionāli noteikto devumu globālajā cīņā pret klimata pārmaiņām. Laika gaitā visu Pušu centieni aizvien kāpināsies, tomēr tiek atzīts, ka jaunattīstības valstu Puses šā nolīguma efektīvā īstenošanā ir jāatbalsta.

4. pants

1. Lai sasniegtu 2. pantā izvirzīto ilgtermiņa mērķi — temperatūras kāpuma ierobežošanu —, Puses vēlas panākt, ka pasaules siltumnīcefekta gāzu emisijas maksimums iestājas pēc iespējas drīzāk, vienlaikus atzīdamas, ka jaunattīstības valstu Pusēm šā emisijas maksimuma iestāšanās prasīs ilgāku laiku, un ka pēc tam emisijas līmenis tiek strauji samazināts saskaņā ar labākajām pieejamajām zinātnes atziņām, tādējādi gadsimta otrajā pusē panākot līdzsvaru starp siltumnīcefekta gāzu antropogēnajām emisijām no dažādiem avotiem un to piesaisti dažādās piesaistītājsistēmās, turklāt tas tiks darīts, ievērojot taisnīguma principu un ilgtspējīgas attīstības un nabadzības izskaušanas aspektus.

2. Katra Puse sagatavo, paziņo un uztur secīgus nacionāli noteiktos devumus, ko tā iecerējusi sasniegt. Puses īsteno iekšējus mazināšanas pasākumus nolūkā sasniegt šādu devumu mērķus.

3. Katras Puses nākamais nacionāli noteiktais devums būs lielāks par šīs Puses tābrīža nacionāli noteikto devumu un būs pēc iespējas vērienīgāks, ievērojot kopīgo, bet diferencēto atbildību un attiecīgo iespēju principu un ņemot vērā katras valsts atšķirīgos apstākļus.

4. Attīstīto valstu Pusēm arī turpmāk būtu jārāda priekšzīme, proti, jāuzņemas sasniegt emisijas samazināšanas mērķrādītājus, kas izteikti absolūtā izteiksmē visas ekonomikas mērogā. Jaunattīstības valstu Pusēm arī turpmāk būtu jāvairo mazināšanas pūliņi, un laika gaitā tām vajadzētu virzīties uz emisijas samazināšanas vai ierobežošanas mērķrādītājiem visas ekonomikas mērogā, ņemot vērā katras valsts atšķirīgos apstākļus.

5. Jaunattīstības valstu Pusēm šā panta īstenošanā sniedz atbalstu saskaņā ar 9., 10. un 11. pantu, apzinoties, ka lielāks atbalsts jaunattīstības valstu Pusēm ļaus tām rīkoties vērienīgāk.

6. Vismazāk attīstītās valstis un mazās salu jaunattīstības valstis var sagatavot un izziņot tādas stratēģijas, plānus un pasākumus attīstībai ar mazām siltumnīcefekta gāzu emisijām, kas atspoguļo to īpašos apstākļus.

7. No Pušu īstenotajiem pielāgošanās pasākumiem un/vai ekonomikas diversifikācijas plāniem izrietošie mazināšanas līdzieguvumi var palīdzēt sasniegt mazināšanas rezultātus saskaņā ar šo pantu.

8. Paziņojot savu nacionāli noteikto devumu, visas Puses sniedz informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu skaidrību, caurskatāmību un saprotamību saskaņā ar lēmumu 1/CP.21 un visiem citiem šajā sakarā nozīmīgiem lēmumiem, kuri pieņemti Pušu konferencē, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme.

9. Katra Puse savu nacionāli noteikto devumu paziņo ik pēc pieciem gadiem saskaņā ar lēmumu 1/CP.21 un visiem citiem šajā sakarā nozīmīgiem lēmumiem, kuri pieņemti Pušu konferencē, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, un tiek informēta par 14. pantā minētās globālās izsvēršanas rezultātiem.

10. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, savā pirmajā sēdē apspriež nacionāli noteikto devumu kopīgos grafikus.

11. Puse jebkurā brīdī var savu nacionāli noteikto devumu koriģēt nolūkā palielināt tā vērienu, saskaņā ar norādījumiem, kuri pieņemti Pušu konferencē, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme.

12. Pušu paziņotos nacionāli noteiktos devumus reģistrē publiskā reģistrā, ko uztur sekretariāts.

13. Puses veic savu nacionāli noteikto devumu uzskaiti. Uzskaitot antropogēnās emisijas un to piesaisti, kas atbilst nacionāli noteiktajam devumam, Puses sekmē vidisko integritāti, caurskatāmību, precizitāti, pilnīgumu, salīdzināmību un saskanību un nodrošina, ka netiek pieļauta divkārša uzskaite, saskaņā ar norādījumiem, kuri pieņemti Pušu konferencē, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme.

14. Kad Puses iecer un realizē mazināšanas pasākumus attiecībā uz antropogēnajām emisijām un to piesaisti sakarā ar savu nacionāli noteikto devumu, tām pienācīgā kārtā vajadzētu ievērot pastāvošās metodes un norādījumus saskaņā ar konvenciju, ņemot vērā šā panta 13. punkta noteikumus.

15. Šā panta īstenošanas gaitā Puses ņem vērā to Pušu bažas, kuru tautsaimniecību reakcijas pasākumu ietekme skar visvairāk, jo īpaši jaunattīstības valstu Pušu bažas.

16. Puses, tostarp reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas un to dalībvalstis, kuras ir vienojušās šā panta 2. punktu izpildīt, rīkojoties kopīgi, par šādas vienošanās noteikumiem, tostarp par katrai Pusei attiecīgajā laika periodā iedalīto emisijas līmeni, sekretariātu informē tad, kad paziņo savus nacionāli noteiktos devumus. Sekretariāts savukārt par šīs vienošanās noteikumiem informē Puses un konvencijas parakstītājus.

17. Katra šādas vienošanās dalībniece ir atbildīga par savu emisijas līmeni, ko paredz šā panta 16. punktā minētā vienošanās, saskaņā ar šā panta 13. un 14. punktu un 13. un 15. pantu.

18. Ja kopīgi darbojošās Puses kopīgi darbojas tādas reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas ietvaros, kas pati ir šā nolīguma Puse, un kopā ar to, tad katra šīs reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas dalībvalsts atsevišķi un kopā ar reģionālo ekonomiskās integrācijas organizāciju ir atbildīga par savu emisijas līmeni, kuru paredz saskaņā ar šā panta 16. punktu paziņotā vienošanās, atbilstīgi šā panta 13. un 14. punktam un 13. un 15. pantam.

19. Visas Puses tiecas izstrādāt un paziņot savu ilgtermiņa stratēģiju attīstībai ar mazām siltumnīcefekta gāzu emisijām, paturēdamas prātā 2. pantu un ievērodamas kopīgas, bet diferencētas atbildības un attiecīgo iespēju principu, ņemot vērā katras valsts atšķirīgos apstākļus.

5. pants

1. Pusēm vajadzētu rīkoties tā, lai pienācīgā kārtā saglabātu un pilnveidotu konvencijas 4. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētās siltumnīcefekta gāzu piesaistītājsistēmas un krātuves, tostarp mežus.

2. Puses tiek aicinātas rīkoties tā, lai īstenotu un atbalstītu — tostarp ar rezultātnoteiktiem maksājumiem — pastāvošo satvaru, kā paredz saskaņā ar konvenciju jau pieņemtie attiecīgie norādījumi un lēmumi, šādos jautājumos: rīcībpolitikas pieejas un pozitīvi stimuli darbībām, kas saistītas ar atmežošanas un meža degradācijas izraisīto emisiju samazināšanu, un meža saglabāšanas un ilgtspējīgas apsaimniekošanas un meža oglekļa uzkrājumu palielināšanas loma jaunattīstības valstīs; un alternatīvas rīcībpolitikas pieejas, piemēram, kopīgas mazināšanas un pielāgošanās pieejas meža integrētas un ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā, tajā pašā laikā apliecinot, cik svarīgi ir pienācīgā kārtā stimulēt šādu pieeju sniegtos ar oglekli nesaistītos līdzieguvumus.

6. pants

1. Puses atzīst, ka dažas Puses izvēlas brīvprātīgi sadarboties savu nacionāli noteikto devumu īstenošanā, jo tas dod iespēju realizēt vērienīgākus mazināšanas un pielāgošanās pasākumus un veicināt ilgtspējīgu attīstību un vidisko integritāti.

2. Ja Puses brīvprātīgi iesaistās tādu sadarbīgu pieeju īstenošanā, kas paredz starptautiski pārskaitīto mazinājumu ieskaitīšanu nacionāli noteiktajos devumos, tad tās sekmē ilgtspējīgu attīstību un nodrošina vidisko integritāti un caurskatāmību, tostarp pārvaldes līmenī, un izmanto pamatīgu uzskaiti, lai nodrošinātu, ka, cita starpā, netiek pieļauta divkārša uzskaite, saskaņā ar norādījumiem, kuri pieņemti Pušu konferencē, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme.

3. Starptautiski pārskaitīto mazinājumu izmantošana nacionāli noteikto devumu sasniegšanā saskaņā ar šo nolīgumu ir brīvprātīga un līdzdalīgo Pušu apstiprināta.

4. Pušu konferences, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, padotībā un vadībā ar šo tiek izveidots siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšanas un ilgtspējīgas attīstības atbalsta mehānisms, kuru Puses izmanto brīvprātīgi. To pārrauga struktūra, ko iecēlusi Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, un tā mērķis ir:

(a) veicināt siltumnīcefekta gāzu emisijas mazināšanu, vienlaikus sekmējot ilgtspējīgu attīstību;

(b) stimulēt un atvieglināt kādas Puses pilnvarotu publiskā un privātā sektora struktūru līdzdalību siltumnīcefekta gāzu mazināšanā;

(c) sekmēt emisijas līmeņa samazināšanu uzņēmējā Pusē, kurai radīsies ieguvumi no mazināšanas pasākumiem, kā rezultātā tiks panākti emisijas samazinājumi, ko sava nacionāli noteiktā devuma izpildei var izmantot arī cita Puse; un

(d) panākt vispārēju globālo emisiju samazināšanu.

5. Ar šā panta 4. punktā minētā mehānisma palīdzību panāktos emisijas samazinājumus neizmanto, lai pierādītu, ka uzņēmēja Puse ir sasniegusi savu nacionāli noteikto devumu, ja sava nacionāli noteiktā devuma sasniegšanas pierādīšanā tos jau izmantojusi cita Puse.

6. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, nodrošina, ka daļu ieņēmumu no pasākumiem, kas īstenoti ar šā panta 4. punktā minēto mehānismu, izlieto tam, lai segtu administratīvās izmaksas un lai palīdzētu segt pielāgošanās izmaksas jaunattīstības valstu Pusēm, kas pret klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi ir sevišķi neaizsargātas.

7. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, savā pirmajā sēdē pieņem noteikumus, kārtību un procedūras attiecībā uz šā panta 4. punktā minēto mehānismu.

8. Puses atzīst, ka ir svarīgi, lai Pušu rīcībā būtu integrētas, holistiskas un līdzsvarotas uz tirgu nebalstītas pieejas, kas tām palīdzētu īstenot savus nacionāli noteiktos devumus ilgtspējīgas attīstības un nabadzības izskaušanas kontekstā un koordinētā un iedarbīgā veidā, cita starpā pēc vajadzības izmantojot tādus paņēmienus kā mazināšana, pielāgošanās, finansēšana, tehnoloģiju nodošana un spēju veidošana. Šādu pieeju mērķis ir:

(a) palielināt mazināšanas un pielāgošanās centienu vērienu,

(b) stiprināt publiskā un privātā sektora līdzdalību nacionāli noteikto devumu īstenošanā un

(c) pavērt iespējas koordinācijai starp instrumentiem un attiecīgajiem institucionālajiem mehānismiem.

9. Ar šo tiek noteikts satvars uz tirgu nebalstītām pieejām ilgtspējīgai attīstībai nolūkā atbalstīt šā panta 8. punktā minētās uz tirgu nebalstītās pieejas.

7. pants

1. Ar šo Puses nosprauž globālu mērķi pielāgošanās jomā, proti, palielināt pielāgošanās spējas, stiprināt noturību un mazināt neaizsargātību pret klimata pārmaiņām nolūkā sekmēt ilgtspējīgu attīstību un nodrošināt pienācīgu pielāgošanos, ievērojot 2. pantā minēto temperatūras kāpuma iegrožošanas mērķi.

2. Puses atzīst, ka pielāgošanās ir globāls uzdevums, kura risināšanā jāiesaistās ikvienam un kuram ir vietēji, pavalstiski, nacionāli, reģionāli un starptautiski aspekti, un ka pielāgošanās ir nepieciešams un palīdzīgs elements pasaules ilgtermiņa pasākumos pret klimata pārmaiņām, kurus īsteno ar mērķi pasargāt ļaudis, iztikas līdzekļus un ekosistēmas, ievērojot to jaunattīstības valstu Pušu steidzamās un neatliekamās vajadzības, kas pret klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi ir sevišķi neaizsargātas.

3. Jaunattīstības valstu Pušu pielāgošanās pūliņus atzīst saskaņā ar kārtību, ko Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, pieņem savā pirmajā sēdē.

4. Puses atzīst, ka pašlaik pastāv ievērojama vajadzība pēc pielāgošanās pasākumiem, ka intensīvāki mazināšanas pasākumi var sašaurināt vajadzību pēc papildu pielāgošanās pasākumiem un ka lielāka vajadzība pēc pielāgošanās pasākumiem var radīt arī lielākas pielāgošanās izmaksas.

5. Puses atzīst, ka pielāgošanās pasākumus vajadzētu īstenot saskaņā ar valstu virzītu, dzimumlīdztiesīgu, līdzdalīgu un pilnīgi caurskatāmu pieeju, ņemot vērā neaizsargātās grupas, kopienas un ekosistēmas, un ka tajos būtu jābalstās un jāvadās pēc labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un — attiecīgā gadījumā — tradicionālajām zināšanām, pamatiedzīvotāju zināšanām un vietējām zināšanu sistēmām nolūkā pielāgošanās pasākumus pienācīgā kārtā integrēt attiecīgajā sociālekonomiskajā un vidiskajā politikā un pasākumos.

6. Puses atzīst, ka svarīgs ir atbalsts un starptautiska sadarbība pielāgošanās jomā un ka ir svarīgi ņemt vērā jaunattīstības valstu Pušu vajadzības, it īpaši, ja tās ir sevišķi neaizsargātas pret klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi.

7. Pusēm vajadzētu stiprināt savu sadarbību pielāgošanās pasākumu pilnveidē, ņemot vērā Kankunas Pielāgošanās pamatregulējumu, jo īpaši:

(a) dalīties informācijā, paraugpraksē, pieredzē un gūtajās atziņās, tostarp — pēc vajadzības — attiecībā uz zinātni, plānošanu, politiku un īstenošanu pielāgošanās pasākumu kontekstā,

(b) stiprināt institucionālos mehānismus, tostarp konvencijā paredzētos mehānismus, kas ir noderīgi šā nolīguma īstenošanā, nolūkā sekmēt attiecīgās informācijas un zināšanu apkopošanu un Pusēm sniegt tehnisko atbalstu un norādes,

(c) pilnveidot zinātniskās zināšanas par klimatu, tostarp pētniecību, sistemātisku klimata sistēmas novērošanu un agrīnas brīdināšanas sistēmas, tā, lai nodrošinātu klimatiskajiem pakalpojumiem un lēmumu pieņemšanai nepieciešamo informāciju,

(d) palīdzēt jaunattīstības valstu Pusēm apzināt iedarbīgus pielāgošanās paņēmienus, pielāgošanās vajadzības, prioritātes, sniegto un saņemto atbalstu pielāgošanās pasākumiem un pūliņiem, problēmas un trūkumus, turklāt tā, lai tiktu veicināta paraugprakses ievērošana,

(e) uzlabot pielāgošanās pasākumu iedarbīgumu un ilgtspēju.

8. ANO specializētās organizācijas un aģentūras tiek aicinātas atbalstīt Pušu pūliņus īstenot šā panta 7. punktā minētos pasākumus, ņemot vērā šā panta 5. punkta noteikumus.

9. Katra Puse pēc vajadzības iesaistās pielāgošanās plānošanas procesos un pasākumu īstenošanā, tostarp attiecīgo plānu, politikas un/vai devumu izstrādē vai pilnveidē, un tas var ietvert:

(a) pielāgošanās pasākumu, saistību un/vai centienu īstenošanu,

(b) nacionālo pielāgošanās plānu sagatavošanas un īstenošanas procesu,

(c) klimata pārmaiņu ietekmes un klimatneaizsargātības novērtēšanu nolūkā formulēt nacionālā līmenī pēc prioritātes sakārtotus pasākumus, ņemot vērā neaizsargātos iedzīvotājus, vietas un ekosistēmas,

(d) pielāgošanās plānu, politikas, programmu un pasākumu pārraudzību un novērtēšanu, kā arī šajā sakarā gūtās pieredzes apkopošanu,

(e) sociālekonomisko un ekoloģisko sistēmu noturības veidošanu, tostarp izmantojot ekonomikas diversifikāciju un dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

10. Katra Puse pienācīgā kārtā iesniedz un periodiski atjaunina pielāgošanās paziņojumu, kas var ietvert Puses prioritātes, īstenošanas un atbalsta vajadzības, plānus un pasākumus, tomēr neradot nekādu papildu apgrūtinājumu jaunattīstības valstu Pusēm.

11. Šā panta 10. punktā minēto pielāgošanās paziņojumu pienācīgā kārtā iesniedz un periodiski atjaunina vai nu kā daļu no, vai kopā ar citiem paziņojumiem vai dokumentiem, tostarp nacionālo pielāgošanās plānu, 4. panta 2. punktā minēto nacionāli noteikto devumu un/vai nacionālo paziņojumu.

12. Šā panta 10. punktā minētos pielāgošanās paziņojumus reģistrē publiskā reģistrā, ko uztur sekretariāts.

13. Jaunattīstības valstu Pusēm sniedz pastāvīgu un pastiprinātu atbalstu šā panta 7., 9., 10. un 11. punkta īstenošanā saskaņā ar 9., 10. un 11. panta noteikumiem.

14. 14. pantā minētās globālās izsvēršanas gaitā cita starpā:

(a) atzīst jaunattīstības valstu Pušu pielāgošanās centienus;

(b) pilnveido pielāgošanās pasākumu īstenošanu, ņemot vērā šā panta 10. punktā minēto pielāgošanās paziņojumu;

(c) izskata pielāgošanās un tai sniegtā atbalsta piemērotību un efektivitāti,

(d) izvērtē vispārējo progresu virzībā uz šā panta 1. punktā minēto globālo pielāgošanās mērķi.

8. pants

1. Puses atzīst, ka ir svarīgi novērst, līdz minimumam samazināt un izlīdzināt zaudējumus un kaitējumus, kas saistīti ar klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi, tostarp ekstrēmiem laikapstākļu notikumiem un lēni norisošiem notikumiem, un ka ilgtspējīgai attīstībai ir nozīmīga loma zaudējumu un kaitējumu riska samazināšanā.

2. Varšavas Starptautiskais klimata pārmaiņu nodarīto zaudējumu un kaitējuma kompensēšanas mehānisms darbojas Pušu konferences, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, padotībā un vadībā, un to var pilnveidot un nostiprināt, ja tā noteikusi Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme.

3. Puses sadarbīgā un veicinošā garā stiprina izpratni, pasākumus un atbalstu, tostarp attiecīgā gadījumā ar Varšavas Starptautiskā mehānisma starpniecību, par klimata pārmaiņu nelabvēlīgās ietekmes izraisītajiem zaudējumiem un kaitējumu.

4. Tas nozīmē, ka sadarbība un veicināšana nolūkā stiprināt izpratni, pasākumus un atbalstu var aptvert šādas jomas:

(a) agrīnās brīdināšanas sistēmas;

(b) gatavība ārkārtas situācijām;

(c) lēni norisoši notikumi;

(d) parādības, kas var būt saistītas ar neatgriezeniskiem un pastāvīgiem zaudējumiem un kaitējumu;

(e) visaptverošs riska novērtējums un pārvaldība;

(f) riska apdrošināšanas mehānismi, klimatisko risku apvienošana un citi apdrošināšanas risinājumi;

(g) zaudējumi, kas nav saimnieciski zaudējumi,

(h) kopienu, iztikas līdzekļu un ekosistēmu noturība.

5. Varšavas Starptautiskais mehānisms sadarbojas ar jau esošajām nolīgumā paredzētajām struktūrām un ekspertu grupām, kā arī ar šajā sakarā nozīmīgām organizācijām un ekspertu grupām ārpus šā nolīguma ietvariem.

9. pants

1. Attīstīto valstu Puses, tā turpinādamas pildīt konvencijā noteiktās saistības, nodrošina finansiālos resursus, ar kuriem jaunattīstības valstu Pusēm palīdz mazināšanas un pielāgošanās jomā.

2. Citas Puses tiek aicinātas šādu atbalstu sniegt vai turpināt sniegt brīvprātīgi.

3. Globālo centienu ietvaros attīstīto valstu Pusēm ar dažādiem pasākumiem, tostarp atbalstu valstu virzītām stratēģijām, turklāt ņemot vērā jaunattīstības valstu Pušu vajadzības un prioritātes, vajadzētu arī turpmāk rādīt priekšzīmi klimatiskā finansējuma mobilizēšanā no dažādiem avotiem, ar dažādiem instrumentiem un pa dažādiem kanāliem — ievērojot, ka nozīmīga loma šajā ziņā ir publiskajam finansējumam. Šādai klimatiskā finansējuma mobilizēšanai vajadzētu pārsniegt iepriekšējos centienus.

4. Nodrošināt lielākus finanšu resursus vajadzētu ar mērķi panākt līdzsvaru starp pielāgošanos un mazināšanu, ņemot vērā gan valstu virzītās stratēģijas, gan jaunattīstības valstu Pušu vajadzības un prioritātes, īpaši to Pušu vajadzības un prioritātes, kuras pret klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi ir sevišķi neaizsargātas un kuru spējas ir būtiski ierobežotas, — pie tādām pieder, piemēram, vismazāk attīstītās valstis un mazās salu jaunattīstības valstis, — ievērojot, ka pielāgošanās sfērā ir nepieciešami publiskie resursi un dotācijas.

5. Attīstīto valstu Puses reizi divos gados paziņo provizorisku kvantitatīvo un kvalitatīvo informāciju, kas saistīta ar šā panta 1. un 3. punktu, pēc iespējas norādot prognozēto publiskā finansējuma līmeni, ko paredzēts piešķirt jaunattīstības valstu Pusēm. Pārējās Puses, kas piešķir resursus, ir aicinātas šādu informāciju reizi divos gados paziņot brīvprātīgi.

6. Attiecīgo informāciju, ko par klimatiskā finansējuma centieniem sniegušas attīstīto valstu Puses un/vai nolīguma struktūras, ņem vērā 14. pantā minētajā globālajā izsvēršanā.

7. Attīstīto valstu Puses reizi divos gados sniedz caurskatāmu un saskanīgu informāciju par atbalstu jaunattīstības valstu Pusēm, kas ir sniegts un mobilizēts ar publiskās intervences palīdzību, saskaņā ar kārtību, procedūrām un vadlīnijām, kuras Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, pieņem savā pirmajā sēdē, kā noteikts 13. panta 13. punktā.

Šādi rīkoties tiek aicinātas arī pārējās Puses.

8. Konvencijas finanšu mehānisms, tostarp tā operacionālās institūcijas, ir šā nolīguma finanšu mehānisms.

9. Institūcijas, kas darbojas šā nolīguma labā, tostarp konvencijas finanšu mehānisma operacionālās institūcijas, efektīvu piekļuvi finanšu resursiem cenšas nodrošināt ar tādiem paņēmieniem kā vienkāršotas apstiprināšanas procedūras un atbalsts pastiprinātai gatavībai, ko sniedz jaunattīstības valstu Pusēm, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm un mazām salu jaunattīstības valstīm, to nacionālo klimata stratēģiju un plānu kontekstā.

10. pants

1. Pusēm ir kopīgs ilgtermiņa redzējums par to, cik svarīgi ir pilnīgi realizēt tehnoloģiju izstrādi un nodošanu nolūkā uzlabot noturību pret klimata pārmaiņām un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas.

2. Puses, izprazdamas, cik liela nozīme šajā nolīgumā paredzēto mazināšanas un pielāgošanās pasākumu īstenošanā ir tehnoloģijām, un apzinādamās pašreizējos tehnoloģiju ieviešanas un izplatīšanas centienus, stiprina sadarbību tehnoloģiju izstrādes un nodošanas jomā.

3. Saskaņā ar konvenciju izveidotais Tehnoloģiju mehānisms darbojas šā nolīguma labā.

4. Tiecoties realizēt šā panta 1. punktā minēto ilgtermiņa redzējumu, ar šo tiek izveidots tehnoloģiju satvars, ar kuru tiek iezīmēti Tehnoloģiju mehānisma galvenie darbības virzieni, proti, kā atbalstīt un veicināt tehnoloģiju aktīvāku izstrādi un nodošanu, tādējādi sekmējot šā nolīguma īstenošanu.

5. Lai būtu iespējams efektīvi, ilgtermiņā un pasaules mērogā stāties pretim klimata pārmaiņām un veicināt ekonomisko izaugsmi un ilgtspējīgu attīstību, ir kritiski svarīgi paātrināt un rosināt inovāciju un radīt tai labvēlīgus apstākļus. Šādiem centieniem sniedz pienācīgu atbalstu, tostarp ar Tehnoloģiju mehānisma palīdzību un finansiālā ziņā ar konvencijas Finanšu mehānisma palīdzību, nolūkā ieviest sadarbīgas pieejas pētniecībai un izstrādei un atvieglot jaunattīstības valstu Pušu piekļuvi tehnoloģijām, jo īpaši tehnoloģijas cikla sākumposmos.

6. Jaunattīstības valstu Pusēm sniedz atbalstu, tostarp finansiālu atbalstu, šā panta īstenošanai, tostarp sadarbības stiprināšanai tehnoloģiju izstrādē un nodošanā dažādos tehnoloģijas cikla posmos, ar mērķi iedibināt līdzsvaru starp mazināšanas pasākumiem un pielāgošanās pasākumiem sniegto atbalstu. 14. pantā minētajā globālajā izsvēršanā ņem vērā pieejamo informāciju par centieniem jaunattīstības valstu Puses atbalstīt tehnoloģiju izstrādē un nodošanā.

11. pants

1. Šajā nolīgumā paredzētajai spēju veidošanai vajadzētu pilnveidot jaunattīstības valstu Pušu — īpaši vismazāk attīstīto valstu un pret klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi sevišķi neaizsargāto valstu, piemēram, mazo salu jaunattīstības valstu — spējas un iespējas iedarbīgi rīkoties klimata pārmaiņu jomā, tostarp īstenot pielāgošanās un mazināšanas pasākumus, un tai vajadzētu atbalstīt tehnoloģiju izstrādi, izplatīšanu un ieviešanu, piekļuvi klimatiskajam finansējumam, attiecīgos izglītības, apmācības un sabiedrības informēšanas aspektus un caurskatāmu, savlaicīgu un precīzu informācijas paziņošanu.

2. Spēju veidošanai vajadzētu būt valstu virzītai un uz valsts vajadzībām balstītai un orientētai un sekmēt Pušu — jo īpaši jaunattīstības valstu Pušu — valstiskas atbildības uzņemšanos arī nacionālā, pavalstiskā un vietējā līmenī.

Spēju veidošanā vajadzētu vadīties no jau gūtajām atziņām, tostarp tām, kas gūtas spēju veidošanā saskaņā ar konvenciju, un tam vajadzētu būt efektīvam un iteratīvam procesam, kas rosina uz līdzdalību, ir transversāls un saskan ar dzimumu līdztiesības principiem.

3. Visām Pusēm vajadzētu sadarboties, lai pilnveidotu jaunattīstības valstu Pušu spējas izpildīt šo nolīgumu. Attīstīto valstu Pusēm vajadzētu pastiprināt atbalstu spēju veidošanas pasākumiem jaunattīstības valstu Pusēs.

4. Visas Puses, kas stiprina jaunattīstības valstu Pušu spējas īstenot šo nolīgumu, tostarp izmantojot reģionālas, divpusējas un daudzpusējas pieejas, par šiem spēju veidošanas pasākumiem vai darbībām regulāri informē. Jaunattīstības valstu Puses regulāri ziņo, kā veicies ar spēju veidošanas plānu, rīcībpolitikas, pasākumu vai darbību īstenošanu nolūkā īstenot šo nolīgumu.

5. Spēju veidošanas pasākumus stiprina ar pienācīgiem institucionāliem mehānismiem, kas sekmē šā nolīguma īstenošanu, tostarp ar pienācīgiem institucionāliem mehānismiem, kas izveidoti saskaņā ar konvenciju un darbojas šā nolīguma labā. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, savā pirmajā sēdē apspriež un pieņem lēmumu par spēju veidošanas institucionālajiem mehānismiem.

12. pants

Puses pēc vajadzības sadarbojas tādu pasākumu īstenošanā, kuru mērķis ir pilnveidot izglītošanu, apmācību, sabiedrības informētību par klimata pārmaiņām, sabiedrības līdzdalību šajā laukā un sabiedrības piekļuvi attiecīgajai informācijai, atzīstot, ka tam ir liela nozīme šajā nolīgumā paredzēto pasākumu stiprināšanā.

13. pants

1. Lai vairotu savstarpēju uzticēšanos un paļāvību un veicinātu efektīvu īstenošanu, ar šo tiek izveidots pilnveidots pasākumu un atbalsta caurskatāmības satvars, kurš paredz pienācīgu elastīgumu, kurā ir ievērotas Pušu dažādās spējas un kura pamatā ir kopīgi uzkrātā pieredze.

2. Caurskatāmības satvars paredz, ka tās jaunattīstības valstu Puses, kurām tas ir vajadzīgs no spēju viedokļa, šā panta noteikumus var īstenot elastīgi. Šādu elastību iestrādā šā panta 13. punktā minētajā kārtībā, procedūrās un vadlīnijās.

3. Caurskatāmības satvars ir balstīts konvencijā paredzētajos pārredzamības mehānismos un tos pastiprina, tajā ir ņemti vērā vismazāk attīstīto valstu un mazo salu jaunattīstības valstu īpašie apstākļi un to īsteno veicinošā, neuzspiedošā un nesodošā garā, ievērojot nacionālo suverenitāti un sargājoties no Pušu nesamērīgas apgrūtināšanas.

4. Konvencijā paredzētie caurskatāmības mehānismi, tostarp nacionālie paziņojumi, divgadējie ziņojumi un divgadējo ziņojumu atjauninājumi, starptautiskā novērtēšana un pārskatīšana un starptautiskā apspriešana un analīze, ir daļa no pieredzes, no kuras smeļas, izstrādājot kārtību, procedūras un vadlīnijas saskaņā ar šā panta 13. punktu.

5. Pasākumu caurskatāmības satvara mērķis ir sniegt skaidru priekšstatu par pasākumiem klimata pārmaiņu jomā, ņemot vērā konvencijas 2. pantā noteikto mērķi, tostarp dot skaidrību par 4. pantā minētajiem Pušu individuālajiem nacionāli noteiktajiem devumiem un virzību uz to sasniegšanu un par Pušu pielāgošanās pasākumiem saskaņā ar 7. pantu, tostarp par paraugpraksi, prioritātēm, vajadzībām un trūkumiem, un to izmantos par informatīvo bāzi 14. pantā minētajā globālajā izsvēršanā.

6. Atbalsta caurskatāmības satvara mērķis ir dot skaidrību par atbalstu, ko attiecīgās atsevišķās Puses ir sniegušas un saņēmušas sakarā ar klimata pārmaiņu pasākumiem atbilstīgi 4., 7., 9., 10. un 11. pantam, un — ciktāl tas iespējams — radīt pilnīgu priekšstatu par kopējo sniegto finansiālo atbalstu, un to izmantos par informatīvo bāzi 14. pantā minētajā globālajā izsvēršanā.

7. Katra Puse regulāri sniedz šādu informāciju:

(a) nacionālais pārskats par siltumnīcefekta gāzu antropogēnajām emisijām no avotiem un uztveršanu piesaistītājsistēmās, kas sagatavots, izmantojot paraugprakses metodiku, kuru apstiprinājusi Klimata pārmaiņu starpvaldību padome un kura saskaņota Pušu konferencē, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, un

(b) informācija, kas nepieciešama, lai sekotu līdzi sekmēm 4. pantā minētā nacionāli noteiktā devuma īstenošanā un sasniegšanā.

8. Katrai Pusei arī vajadzētu pienācīgā kārtā sniegt informāciju par klimata pārmaiņu ietekmi un pielāgošanos tām saskaņā ar 7. pantu.

9. Attīstītās valstis sniedz, bet citām atbalsta sniedzējām Pusēm vajadzētu sniegt informāciju par finansiālo, tehnoloģiju nodošanas un spēju veidošanas atbalstu, kas saskaņā ar 9., 10. un 11. pantu sniegts jaunattīstības valstu Pusēm.

10. Jaunattīstības valstu Pusēm vajadzētu sniegt informāciju par finansiālo, tehnoloģiju nodošanas un spēju veidošanas atbalstu, kas ir vajadzīgs un saņemts saskaņā ar 9., 10. un 11. pantu.

11. Informāciju, ko katra Puse iesniegusi saskaņā ar šā panta 7. un 9. punktu, nodod tehniskajai izvērtēšanai saskaņā ar Lēmumu 1/CP.21. Ja jaunattīstības valstu Pusēm tas ir vajadzīgs no spēju viedokļa, izvērtēšanas procesā tām palīdz arī apzināt spēju veidošanas vajadzības. Bez tam katra Puse iesaistās veicinošā, daudzpusējā procesā, kura gaitā tiek noskaidrots, kā norit 9. pantā minēto centienu īstenošana, kā arī tās nacionāli noteiktā devuma īstenošana un sasniegšana.

12. Tehniskā izvērtēšana saskaņā ar šo punktu nozīmē, ka tiek izskatīts Puses sniegtais atbalsts, ja tāds ir, un tas, kā Pusei sokas ar tās nacionāli noteiktā devuma īstenošanu un sasniegšanu. Izvērtēšanas gaitā arī noskaidro, kurās jomās Pusei jāpanāk uzlabojumi un kādā mērā sniegtā informācija ir saskanīga ar šā panta 13. punktā minēto kārtību, procedūrām un vadlīnijām, ņemot vērā elastību, kas Pusei pieejama saskaņā ar šā panta 2. punktu. Izvērtēšanā īpašu uzmanību veltī attiecīgi jaunattīstības valstu Pušu nacionālajām iespējām un apstākļiem.

13. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, balstīdamās uz pieredzi, kura gūta ar konvencijā paredzētajiem caurskatāmības mehānismiem, un par pamatu ņemdama šā panta noteikumus, pēc vajadzības pieņem kopēju kārtību, procedūras un vadlīnijas attiecībā uz pasākumu un atbalsta caurskatāmību.

14. Jaunattīstības valstīm sniedz atbalstu šā panta īstenošanā.

15. Tāpat jaunattīstības valstu Pusēm pastāvīgi sniedz atbalstu spēju veidošanai caurskatāmības aspektā.

14. pants

1. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, periodiski izsver šā nolīguma īstenošanas norisi nolūkā novērtēt kopējo virzību uz šā nolīguma ieceres un ilgtermiņa mērķu sasniegšanu (turpmāk "globālā izsvēršana"). Pušu konference to dara vispusīgā un veicinošā veidā un tādus jautājumus kā mazināšana, pielāgošanās, īstenošanas un atbalsta līdzekļi apskata, ņemot vērā taisnīgumu un labākās pieejamās zinātnes atziņas.

2. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, pirmo globālo izsvēršanu veic 2023. gadā, bet pēc tam — ik pēc pieciem gadiem, ja vien Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, nav nolēmusi citādi.

3. Globālās izsvēršanas rezultātus Puses ņem vērā, kad tās atbilstīgi savai nacionālajai kārtībai atjaunina un pilnveido pasākumus un atbalstu saskaņā ar attiecīgajiem šā nolīguma noteikumiem un pastiprina starptautisko sadarbību klimata jomā.

15. pants

1. Ar šo tiek izveidots mehānisms, kura mērķis ir veicināt šā nolīguma noteikumu īstenošanu un ievērošanu.

2. Šā panta 1. punktā minētais mehānisms ir ekspertu komiteja, kuras darbība ir vērsta uz veicināšanu un noris caurskatāmā, biedriskā un nesodošā garā. Komiteja īpašu uzmanību veltī Pušu attiecīgajām nacionālajām iespējām un apstākļiem.

3. Komiteja darbojas saskaņā ar kārtību un procedūrām, kuras savā pirmajā sēdē pieņēmusi Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, un ik gadus sniedz ziņojumu Pušu konferencei, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme.

16. pants

1. Pušu konference, kas ir konvencijas augstākā struktūra, vienlaikus ir arī šā nolīguma Pušu sanāksme.

2. Konvencijas Puses, kuras nav šā nolīguma Puses, kā novērotājas var piedalīties jebkurā sēdē, kuru notur Pušu konference, kas vienlaikus ir arī šā nolīguma Pušu sanāksme. Kad Pušu konference darbojas kā šā nolīguma Pušu sanāksme, lēmumus saskaņā ar šo nolīgumu pieņem tikai šā nolīguma Puses.

3. Kad Pušu konference darbojas kā šā nolīguma Pušu sanāksme, jebkuru Pušu konferences biroja locekli, kurš pārstāv tādu konvencijas Pusi, kas tobrīd nav šā nolīguma Puse, aizstāj ar jaunu locekli, kuru šā nolīguma Puses izvēl no sava vidus.

4. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, regulāri izvērtē šā nolīguma īstenošanu un saskaņā ar tai piešķirtajām pilnvarām pieņem lēmumus, kas vajadzīgi, lai veicinātu šā nolīguma efektīvu īstenošanu. Tā veic šajā nolīgumā tai paredzētās funkcijas un:

(a) izveido tādas palīgstruktūras, kādas uzskata par vajadzīgām šā nolīguma īstenošanai; un

(b) veic citas funkcijas, kas var būt vajadzīgas šā nolīguma īstenošanai.

5. Pušu konferences reglamentu un konvencijā noteiktās finanšu procedūras piemēro *mutatis mutandis* saskaņā ar šo nolīgumu, ja vien Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, vienprātīgi nav nolēmusi citādi.

6. Pušu konferences, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, pirmo sēdi sekretariāts sasauc kopā ar pirmo Pušu konferences sēdi, ko iecerēts rīkot pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas. Pēc tam Pušu konferences, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, kārtējās sēdes notur kopā ar Pušu konferences kārtējām sēdēm, ja vien Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, nav nolēmusi citādi.

7. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, ārkārtas sēdes notur tad, kad Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, to uzskata par vajadzīgu, vai arī pēc jebkuras Puses rakstiska pieprasījuma ar noteikumu, ka sešu mēnešu laikā no brīža, kad sekretariāts par pieprasījumu ir paziņojis Pusēm, to ir atbalstījusi vismaz trešdaļa Pušu.

8. Apvienoto Nāciju Organizācija, tās specializētās aģentūras un Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra, kā arī jebkura valsts, kura ir dalībniece vai novērotāja šajās organizācijās, bet nav konvencijas Puse, var tikt pārstāvēta novērotāja statusā sēdēs, kuru notur Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme. Jebkuru struktūru vai aģentūru — nacionālu vai starptautisku, valstisku vai nevalstisku —, kas ir kompetenta šā nolīguma aptvertajos jautājumos un ir informējusi sekretariātu par savu vēlmi tikt novērotāja statusā pārstāvētai sēdē, kuru notur Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, var pielaist pie dalības sēdē, ja vien pret to neiebilst vismaz trešdaļa no klātesošajām Pusēm. Uz novērotāju pielaišanu un dalību attiecas šā panta 5. punktā minētais reglaments.

17. pants

1. Saskaņā ar konvencijas 8. pantu izveidotais sekretariāts darbojas kā šā nolīguma sekretariāts.

2. Konvencijas 8. panta 2. punktu par sekretariāta funkcijām un konvencijas 8. panta 3. punktu par sekretariāta darba organizēšanu *mutatis mutandis* piemēro šim nolīgumam. Bez tam sekretariāts pilda funkcijas, kuras tam saskaņā ar šo nolīgumu uzticējusi Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme.

18. pants

1. Zinātniskā un tehnoloģiskā konsultatīvā padome un Pakļautā izpildinstitūcija, kas izveidotas ar konvencijas 9. un 10. pantu, darbojas kā attiecīgi šā nolīguma Zinātniskā un tehnoloģiskā konsultāciju padome un Pakļautā izpildinstitūcija. Konvencijas nosacījumus par šo divu struktūru darbību *mutatis mutandis* piemēro šim nolīgumam. Šā nolīguma Zinātniskās un tehnoloģiskās konsultatīvās padomes un Pakļautās izpildinstitūcijas sanāksmju sēdes attiecīgi notur kopā ar konvencijas Zinātniskās un tehnoloģiskās konsultatīvās padomes un Pakļautās izpildinstitūcijas sanāksmēm.

2. Konvencijas Puses, kuras nav šā nolīguma Puses, novērotāja statusā var piedalīties jebkurā palīgstruktūru sēdē. Ja palīgstruktūras darbojas kā šā nolīguma palīgstruktūras, lēmumus saskaņā ar šo nolīgumu pieņem tikai šā nolīguma Puses.

3. Ja saskaņā ar konvencijas 9. un 10. pantu izveidotās palīgstruktūras pilda savas funkcijas jautājumos, kas skar šo nolīgumu, jebkuru palīgstruktūras biroja locekli, kurš pārstāv konvencijas Pusi, kas tobrīd nav šā nolīguma Puse, aizstāj ar jaunu locekli, kuru šā nolīguma Puses izvēl no sava vidus.

19. pants

1. Ikviena palīgstruktūra vai cita institucionāla struktūra, kas izveidota ar konvenciju vai saskaņā ar to, izņemot tās, kas minētas šajā nolīgumā, var darboties šā nolīguma labā saskaņā ar lēmumu, kuru pieņem Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, norāda, kādas funkcijas jāpilda šādām palīgstruktūrām vai citām struktūrām.

2. Pušu konference, kas vienlaikus ir šā nolīguma Pušu sanāksme, šādām palīgstruktūrām vai citām struktūrām var sniegt tālākas norādes.

20. pants

1. Šo nolīgumu var parakstīt un to ratificē, pieņem vai apstiprina valstis un reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas, kas ir konvencijas puses. Tas ir pieejams parakstīšanai Apvienoto Nāciju Organizācijas Galvenajā mītnē Ņujorkā no 2016. gada 22. aprīļa līdz 2017. gada 21. aprīlim. Pēc tam šim nolīgumam varēs pievienoties dienu pēc datuma, kurā tiek slēgta nolīguma parakstīšana. Ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumentus nodod glabāšanā depozitāram.

2. Ja par nolīguma Pusi kļūst kāda reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija, bet neviena minētās organizācijas dalībvalsts nav nolīguma Puse, attiecīgajai organizācijai ir saistoši visi pienākumi, ko uzliek šī konvencija. Ja viena vai vairākas šādas reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas dalībvalstis ir šā nolīguma Puses, organizācija un tās dalībvalstis nolemj, kādi būs to attiecīgie pienākumi ar šo nolīgumu noteikto saistību izpildē. Šādos gadījumos šī organizācija un tās dalībvalstis nav tiesīgas šajā nolīgumā paredzētas tiesības izmantot vienlaikus.

3. Savos ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumentos reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas deklarē, cik tālu sniedzas to kompetence nolīguma reglamentētajos jautājumos. Šīs organizācijas par jebkādām būtiskām savas kompetences izmaiņām informē depozitāru, kas savukārt par to informē Puses.

21. pants

1. Šis nolīgums stājas spēkā trīsdesmitajā dienā pēc dienas, kad vismaz 55 konvencijas puses, kas rada vismaz 55 % no kopējām aplēstajām globālajām siltumnīcefekta gāzu emisijām, ir deponējušas savus ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumentus.

2. Tikai un vienīgi šā panta 1. punkta vajadzībām "kopējās globālās siltumnīcefekta gāzu emisijas" nozīmē visjaunāko zināmo emisiju apjomu, par ko konvencijas puses paziņojušas šā nolīguma pieņemšanas dienā vai pirms tam.

3. Attiecībā uz katru valsti vai reģionālo ekonomiskās integrācijas organizāciju, kas šo nolīgumu ratificē, pieņem vai apstiprina vai tam pievienojas pēc tam, kad ir īstenojušies šā panta 1. punktā minētie nosacījumi par stāšanos spēkā, šis nolīgums stājas spēkā trīsdesmitajā dienā pēc tam, kad šī valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija ir deponējusi savu ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumentu.

4. Šā panta 1. punkta vajadzībām instrumentus, kurus deponējusi kāda reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija, neskaita papildus attiecīgās organizācijas dalībvalstu deponētajiem instrumentiem.

22. pants

Konvencijas 15. panta nosacījumus par konvencijas grozījumu pieņemšanu *mutatis mutandis* piemēro šim nolīgumam.

23. pants

1. Konvencijas 16. panta nosacījumus par konvencijas pielikumu pieņemšanu un grozīšanu *mutatis mutandis* piemēro šim nolīgumam.

2. Šā nolīguma pielikumi ir tā neatņemama daļa un, ja vien nav nepārprotami norādīts citādi, atsaukšanās uz šo nolīgumu vienlaikus ir arī atsaukšanās uz tā pielikumiem. Šādi pielikumi var būt tikai saraksti, veidlapas un citi aprakstoši materiāli, kam ir zinātnisks, tehnisks, procesuāls vai administratīvs raksturs.

24. pants

Konvencijas 14. panta nosacījumus par strīdu atrisināšanu *mutatis mutandis* piemēro šim nolīgumam.

25. pants

1. Katrai Pusei ir viena balss, izņemot šā panta 2. punktā paredzētos gadījumus.

2. Reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas savas kompetences jautājumos izmanto savas tiesības balsot ar tādu skaitu balsu, kas vienāds ar tās dalībvalstu skaitu, kuras ir šā nolīguma Puses. Šāda organizācija savas balsstiesības neizmanto, ja savas balsstiesības izmanto kaut viena no tās dalībvalstīm, un otrādi.

26. pants

Šā nolīguma depozitārs ir Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs.

27. pants

Šim nolīgumam nedrīkst paredzēt nekādas atrunas.

28. pants

1. Jebkurā laikā pēc tam, kad pagājuši trīs gadi kopš dienas, kurā nolīgums stājies spēkā attiecībā uz kādu Pusi, šī Puse no nolīguma var izstāties, iesniedzot rakstisku paziņojumu depozitāram.

2. Jebkura šāda izstāšanās stājas spēkā, kad apritējis gads kopš dienas, kad depozitārs ir saņēmis paziņojumu par izstāšanos, vai vēlāk, ja paziņojumā par izstāšanos ir norādīts vēlāks datums.

3. Jebkuru Pusi, kura izstājusies no konvencijas, uzskata par izstājušos no šā nolīguma.

29. pants

Šā nolīguma oriģinālu, kura teksti angļu, arābu, franču, krievu, ķīniešu un spāņu valodā ir vienlīdz autentiski, deponē Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.

Parīzē, divi tūkstoši piecpadsmitā gada divpadsmitajā decembrī.

TO APLIECINOT, pienācīgi pilnvarotās personas parakstījušas šo nolīgumu.